

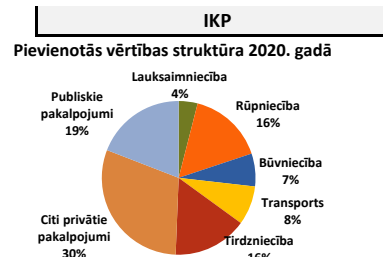
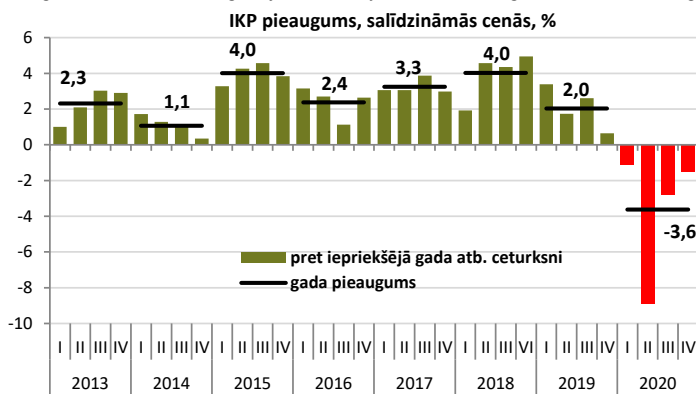
Makroekonomikas un budžeta apskats 2021

Nr. 1

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2020*	Prognozes**			
		2021	2022	2023	2024
Iekšzemes kopprodukts (IKP)					
faktiskajās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	29334	4,4	6,4	5,2	5,0
salīdzināmās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	26555	3,0	4,5	3,2	2,8
IKP deflators (gads pret gadu), %	0,1	1,4	1,8	2,0	2,1
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0,2	1,4	2,0	2,0	2,0
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro un pieaugums faktiskajās cenās, %	1143	4,0	5,0	5,0	5,0
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju un pieaugums, %	893	-0,4	1,0	0,3	0,0
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	8,1	8,3	7,1	6,3	5,9
Preču un pakalpojumu eksports					
faktiskajās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	17682	5,9	7,2	7,1	7,2
salīdzināmās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	16967	4,3	4,7	4,0	4,0
Preču un pakalpojumu imports					
faktiskajās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	17342	6,5	8,6	8,1	7,5
salīdzināmās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	18149	4,9	5,4	4,0	3,3

* IKP par 2020. gadu atbilstoši CSP 26.02.2021 publicētajiem datiem

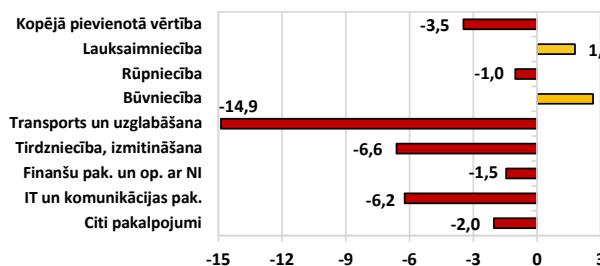
** Prognozes izstrādātas 2021.gada februārī Latvijas Stabilitātes Programmas 2021-2024 sagatavošanai

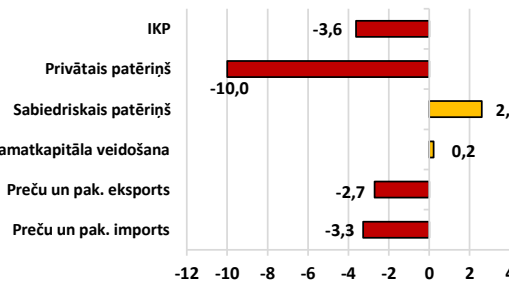
	20'I	II	III	IV	2020
Latvija	-1,1	-8,9	-2,8	-1,5	-3,6
Lietuva	2,4	-4,7	0,1	-1,0	-0,8
Igaunija	-1,1	-7,0	-2,5	-1,2	-2,9

Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) 2020.gada ceturtajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, samazinājies par 1,5%, līdz ar to gadā kopumā Latvijas ekonomika sarukusi par 3,6%. Ekonomikas kritums pagājušajā gadā izrādījies būtiski mazāks nekā tika pieļauts COVID krīzes sākumā, un to noteikusi gan visai veiksmīgā slimības pirmā uzliesmojuma pārvarēšana 2020.gada pavasarī, gan ekonomikas atbalsta pasākumi un labvēlīgā ekonomikas struktūra, kad ražojošās nozares pērn praktiski nepiedzīvoja izlaides apjomu kritumu. Arī šogad, līdzīgi kā pērn, galvenais ekonomikas attīstību noteicošais faktors būs COVID-19 izplatība un valstu panākumi slimības ierobežošanā, tajā skaitā pēc iespējas ātrāk veicot iedzīvotāju vakcināciju. Finanšu ministrija savās februāra sākumā izstrādātajās makroekonomisko rādītāju prognozēs paredz, ka iekšzemes kopprodukts 2021.gadā palielināsies par 3,0%, pieņemot, ka ekonomikas attīstību vēl līdz pat gada vidum turpinās negatīvi ietekmēt COVID-19 izplatība, bet pēc tam, atceļot lielāko daļu ierobežojumu, ekonomikas izaugsme strauji sāks atjaunoties.

IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses, 2020.gadā salīdzinājumā ar 2019.gadu, %

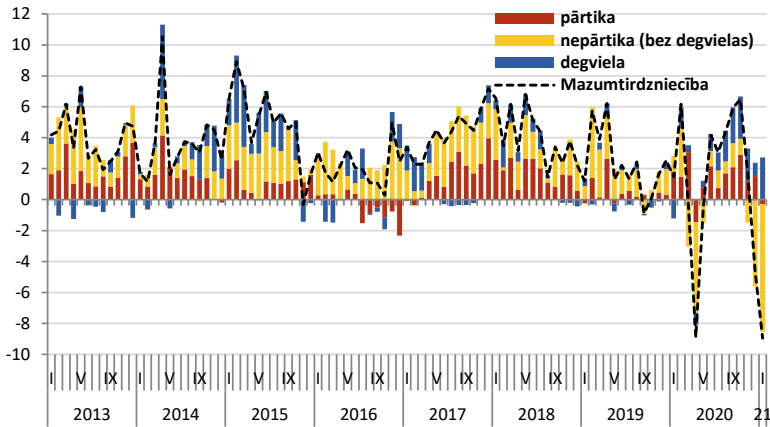

IKP

Ekonomikas lejupeklis 2020.gadā noteica galvenokārt privātā patēriņa kritums, kas skaidrojams ar COVID-19 slimības izplatības ierobežošanai ieviestajiem pasākumiem, kas būtiski samazināja ekonomisko aktivitāti, kā arī, pieaugot iedzīvotāju piesardzībai, sarucis iekšējais pieprasījums. Savukārt eksports samazinājās par 2,7%, kamēr, importam samazinoties vēl straujāk, ārējās tirdzniecības izmaiņu ietekme uz kopējo ekonomikas izaugsmi bijusi pozitīva. Tajā pašā laikā sabiedriskais patēriņš pērn ir palielinājies par 2,6% un arī investīcijās saglabājies neliels pieaugums. No nozaru puses visbūtiskāk ekonomikas lejupeklis pagājušajā gadā ietekmēja krīzes tieši skartās pakalpojumu nozares, kur transporta un uzglabāšanas nozare samazinājās par 14,9%, izmitināšanas un ēdināšanas nozare – par 38,1%, bet māksla, izklaide un atpūta – par 26,6%. Visas pakalpojumu nozares kopā pērn samazinājās par 4,8%, kamēr ražojošās nozares uzrādīja 0,4% pieaugumu.

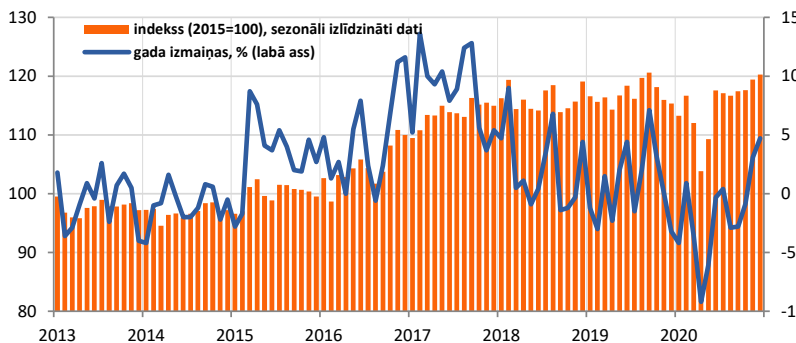
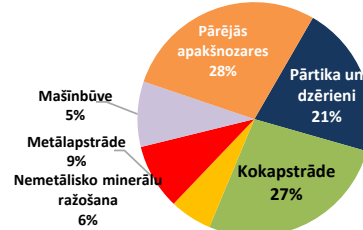
Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

Mazumtirdzniecība
Apgrozījuma struktūra 2020.g., %

Gada pieaugumi, kalend.izl., 2021.g. janv.

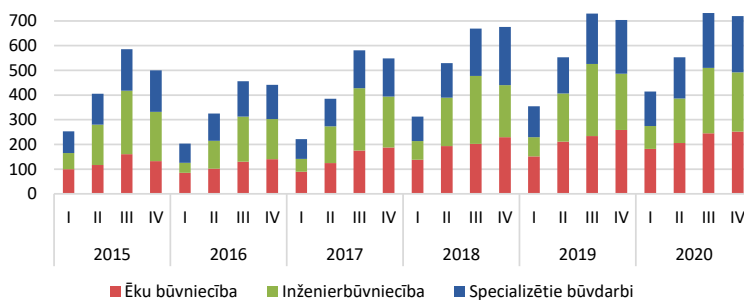
Kopā	-8,9%	Nepārtika(bez degv.)	-23,4%
Pārtika	-0,6%	Degviela	+14,8%

Š.g. janvārī, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, kopējie pārdošanas apjomi mazumtirdzniecībā ir sarukuši par 8,9%. Spēcīgs mazumtirdzniecības apjumu kritums janvārī jau bija gaidāms, jo tirdzniecības nozare, īpaši nepārtikas preču tirdzniecība, visu mēnesi darbojās stingru ierobežojumu apstākļos. Līdz ar to straujāku kritumu uzrādīja tieši nepārtikas preču mazumtirdzniecība, atskaitot auto degvielu, kas janvārī gada griezumā sarukusi par 23,4%, īpaši spēcīgus pārdošanas kritumus uzrādot apģērbu un apavu, būvmateriālu, kā arī kultūras preču un atpūtai paredzēto preču tirdzniecībai. Janvārī neliels apjumu kritums tika fiksēts arī pārtikas veikalos mazumtirdzniecībā, kas bija saistīts ar to, ka arī nespecializētajos pārtikas preču mazumtirdzniecības veikalos janvārī saistībā ar COVID-19 ierobežojumiem nevarēja iegādāties lielu daļu nepārtikas preču.

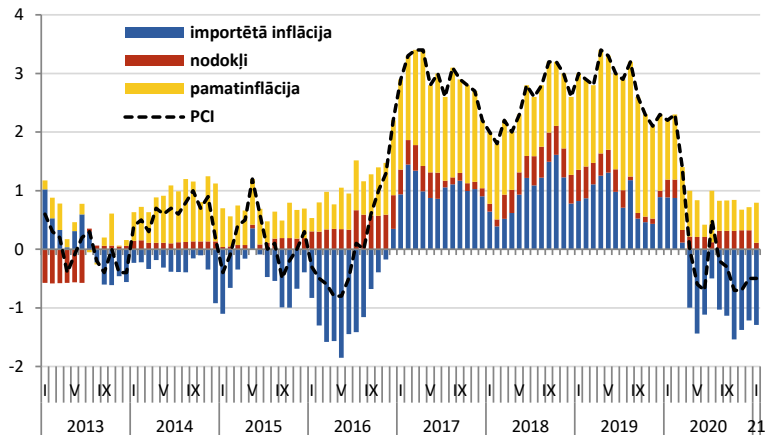
Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība
Apstrādes rūpn. izlaides struktūra 2020. g., %

Rūpniecība, g/g, kalend.izl., 2020.g. janv.-dec.

Rūpn. kopā	-1,7%	Ieguves rūpn.	+8,7%
Apstr. rūpn.	-1,2%	Enerģētika	-7,2%

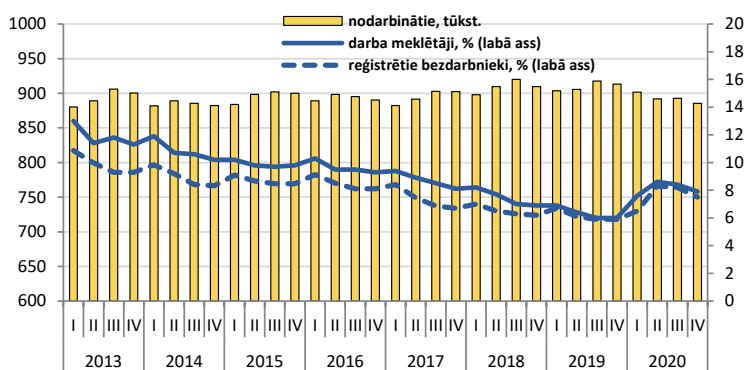
2020.gada decembrī ražošanas apjomi rūpniecībā strauji pieauga, gada griezumā izaugsmei sasniedzot 4,7%. To veicināja gan apstrādes rūpniecība, kur decembrī reģistrēta spēcīgākā izaugsme pērnā gada laikā (+5,1%), gan ieguves rūpniecība (+15,2%), kur straujš izaides kāpums bija vērojams jau kopš pagājušā gada vidus. Turklāt decembrī mazinājās enerģētikas sektora negatīvais devums rūpniecības kopējos rezultātos, jo elektroenerģija un gāzes apgāde gada griezumā samazinājās vien par 0,6%. Tomēr, ņemot vērā mazāk veiksmīgos rūpniecības rezultātus iepriekšējos mēnešos, īpaši pavasarī, 2020.gadā kopumā nozarē reģistrēts ražošanas apjumu sarukums par 1,7%, tajā skaitā apstrādes rūpniecības izlaide bijusi par 1,2% zemāka nekā 2019.gadā. Lielāko pozitīvo devumu apstrādes rūpniecības attīstībā pērn nodrošināja kokrūpniecība, kur spēcīgi pieauguma tempi tika reģistrēti kopš 2020.gada vidus, savukārt decembrī apakšnozares izlaide sasniedza rekordapjomu viena mēneša ietvaros. 2020.gadā kopumā koksnes un koka izstrādājumu ražošanas apjomi palielinājušies par 4,1%. Ražošanas apjumu kāpumu 2020.gadā demonstrēja arī poligrāfija un ierakstu reproducēšana (+6,8%), elektrisko iekārtu ražošana (+5,7%), gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana (+3,5%), kā arī ķīmiskā rūpniecība (+3,0%), kamēr pārējās apakšnozarēs tika reģistrēti izaides sarukumi. Straujāko kritumu pērn uzrādīja iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana, to apjomiem gada griezumā samazinoties par 29,5%.

Būvniecības izlaides apjoms faktiskajās cenās, milj. eiro

Būvniecība

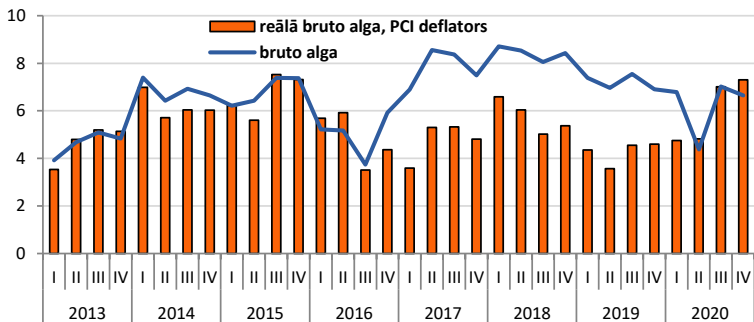
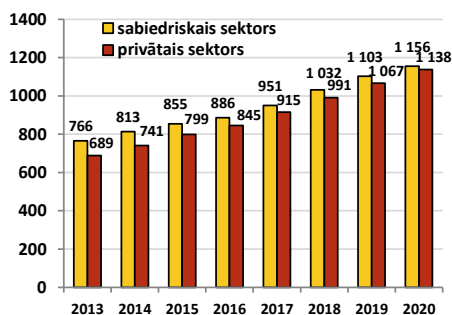
Pēc strauja būvniecības apjumu pieauguma 2020.gada pirmajā ceturksnī (+16,9% fakt. cenās) nozares izlaides kāpums nākamajos ceturkšņos sabremzējās, izlaidei saglabājoties tuvai 2019.gada līmenim. Tādējādi 2020.gadā kopā būvniecības izaugsme bija mērena, veidojot 3,3%. Starp būvniecības segmentiem straujāko kāpumu pērn uzrādīja specializētie būvdarbi, tiem palielinoties par 9,3%. Ēku būvniecība pieauga par 3,4%, kamēr inženierbūvniecībā tika reģistrēts apjumu samazinājums par 1,9%. 2020.gadā izsniegtajās būvatļaujās paredzamā būtība saruka par 16,9%. Tas liecina par ēku būvniecības apjumu iespējamu samazinājumu turpmākajos periodos, tikmēr nozares attīstību veicinās infrastruktūras projektu realizācija.

Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Vidējais patēriņa cenu līmenis 2021.gada janvārī salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo mēnesi samazinājās par 0,5%. Tādējādi ir saglabājusies iepriekšējā gada nogales tendence, kad Latvijā bija fiksēta deflācija. Arī janvārī deflācija bija saistīta ar energoresursu cenu kritumu un cenu samazinājumu pakalpojumiem, kuri pandēmijas ietekmē cieta visvairāk, proti, aviopārvadājumi un izmitināšanas pakalpojumi. Kopumā š.g. janvārī preču cenu kritums veidoja 1,4%, kamēr pakalpojumu cenas vidēji pieauga par 1,5%. Jāatzīmē, ka atšķirībā no pērnā gada, kad pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas uzrādīja noturīgu kāpumu, š.g. janvārī tās samazinājās - par 0,1% gada griezumā. Savukārt, līdzīgi kā iepriekšējā gadā, lielāko devumu patēriņa cenu samazinājumā š.g. janvārī noteica degvielas cenu kritums par 12,6%. Turklāt janvārī gāzes cena saruka par 2,7%, kamēr siltumenerģijas cena samazinājās par 8,9%.

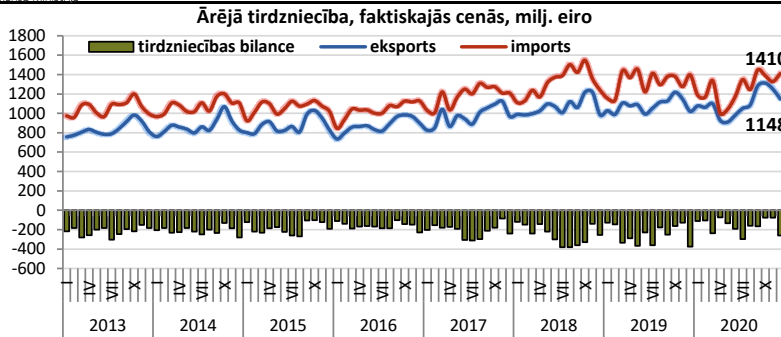
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

Nodarbinātība

COVID-19 krīzes ietekmē tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits 2020.gadā samazinājās par 1,9% līdz 893 tūkstošiem, liecina CSP darbaspēka apsekojuma dati. Bezdarba līmenis 2020.gadā palielinājās par 1,8 procentpunktiem līdz 8,1% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Šāds bezdarba pieaugums vērtējams kā mērens salīdzinājumā gan ar vēsturiski augstākajiem bezdarba rādītājiem, gan kaimiņvalstu bezdarba līmeņiem. Mēreno pieaugumu noteikusi veiksmīgā COVID-19 pirmā viļņa pārvarēšana 2020.gada pavasarī un nodarbinātības atbalsta pasākumi. 2020.gadā, pēc NVA datiem, reģistrētā bezdarba līmenis laikā no februāra beigām līdz jūnija beigām pieauga no 6,3% līdz 8,6%. No jūlija bezdarba līmenis atkal samazinājās, oktobra beigās noslidot līdz 7,4%. Nākamajos mēnešos sezonālu faktoru un COVID-19 straujākas izplatības ietekmē bezdarbs atsāka pieaugt, 2021.gada februāra beigās sasniedzot 8,2%. Tas ir par 0,2 procentpunktiem vairāk nekā janvāra beigās un par 1,9 procentpunktiem vairāk nekā pirms gada.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošu periodu

Darba samaksa, eiro

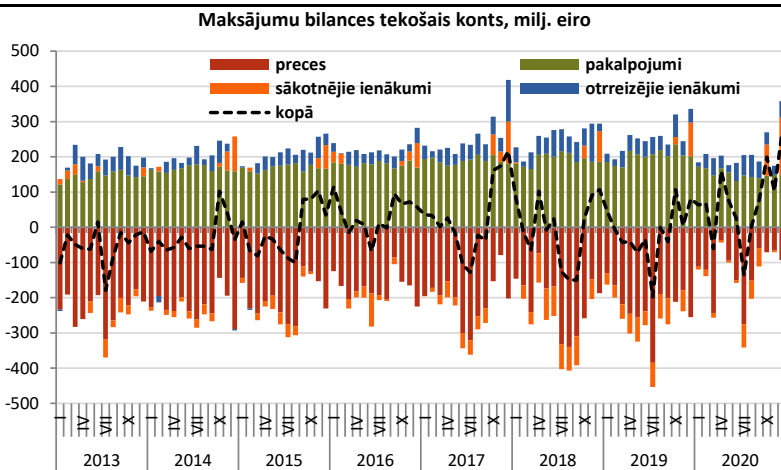
Neskatoties uz COVID-19 krīzi, mēneša vidējā bruto darba samaksa 2020.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājās par 6,2% līdz 1143 eiro. Tas bija tikai nedaudz lēnāks pieaugums nekā iepriekšējā gadā, kad darba samaksa bija augusi par 7,2%. Nedaudz straujāks darba samaksas pieaugums 2020.gadā bija privātajā sektorā, kur mēneša vidējā bruto darba samaksa palielinājās par 6,7%, kamēr sabiedriskajā sektorā tā auga par 4,9%. Tomēr vēl joprojām augstāks darba samaksas līmenis saglabājās sabiedriskajā sektorā, kur vidējā alga 2020.gadā bija 1156 eiro, kamēr privātajā sektorā tā veidoja 1138 eiro. Vidējās darba samaksas pārmaiņas pērn būtiski ietekmēja ne tikai darbinieku algu izmaiņas, bet arī darba tirgus strukturālās pārmaiņas – gada laikā darbību uzsākušie un pārtraukušie uzņēmumi un darbinieku skaita un slodžu izmaiņas gada laikā. Algotu darbinieku skaits, pārrēķināts pilnā slodzē, 2020.gadā samazinājās par 3,9%, ko ietekmēja darbinieku atlaišana, darba slodžu samazināšana un pilnas slodzes darbinieku skaita kritums. Savukārt darba samaksas fonds pērn pieauga par 2,0%.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Ārējā tirdzniecība		
Eksports 2020.g. I-XII	Strukt.	Gada pieaugums
Kopā	100,0%	1,7%
Pārtika	22,1%	5,9%
Mehānismi, elektroierīces	18,8%	16,0%
Koksne	16,5%	-2,9%
Metāli	8,2%	-1,3%
Ķīmiskās rūp. raž.	7,9%	2,3%
Satiksmes līdzekļi	5,1%	-17,4%
Minerālprodukti	4,1%	-17,0%
Plastmasa	3,5%	8,1%
Pārējās preces	13,9%	-0,5%

Neskatoties uz COVID-19 pandēmiju un citiem ārējās vides izaicinājumiem, Latvijas preču eksporta vērtība 2020.gadā bija augstāka nekā 2019.gadā, tai palielinoties par 1,7% un tādējādi sasniedzot 13,2 miljardus eiro. COVID-19 krīzes negatīvā ietekme bija īpaši izteikta pandēmijas sākumā, kad pērnā gada aprīlī un maijā Latvijas preču eksporta kritums gada griezumā sasniedza 15%, kam sekoja ārējā pieprasījuma stabilizēšanās vasaras mēnešos. Savukārt straujāka eksporta izaugsme bija vērojama gada pēdējos mēnešos, sākot ar septembri, un decembrī preču eksports jau bija par 12,5% augstāks nekā pirms gada, ko veicināja rekordaugstā graudaugu raža, koksnes un koka izstrādājumu eksports, kā arī elektroiekārtu reeksporta kāpums. Lielāko devumu eksporta izaugsmei decembrī nodrošināja elektroierīces un elektroiekārtas, to eksportam palielinoties par 34,6%. Šī preču grupa uzrādīja straujāko eksporta pieauguma tempu arī 2020.gadā kopumā (+20,0%), ko labvēlīgi ietekmēja augstie reeksporta apjomi, palielinoties telefona aprātu, monitoru un projektoru eksportam. Būtisku devumu eksporta kāpumā gan decembrī, gan 2020.gadā kopumā nodrošināja lauksaimniecības un pārtikas preču eksports, kas salīdzinājumā ar 2019.gada decembri palielinājās par 6,4%, kamēr gada vidējais pieaugums veidoja 5,9%, ko veicināja graudaugu produktu un eļļas augu sēklu (rapša) eksports. 2020.gada decembrī nozīmīgu devumu eksporta pieaugumā nodrošināja arī koksnes un koka izstrādājumu eksports, tam palielinoties par 22,5% gada griezumā, ko visbūtiskāk sekmēja eksporta pieaugums uz Apvienoto Karalisti. Tomēr 2020.gadā kopumā koksnes un koka izstrādājumu eksports samazinājās par 2,9%. Preču eksportu 2020.gada decembrī pozitīvi ietekmēja arī metālu un to izstrādājumu, kā arī minerālproduktu eksporta pieaugums, attiecīgi par 19,7% un 1,4%, tomēr gadā kopumā šo preču eksporta vērtība bija zemāka nekā iepriekšējā gadā.

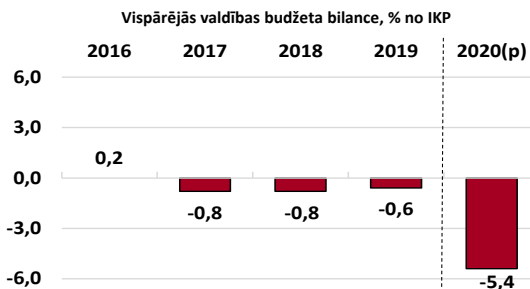
2020.gada decembrī Latvijas maksājumu bilances tekošajā kontā bija fiksēts pārpalikums 266 milj. eiro apmērā, tādējādi salīdzinājumā ar iepriekšējā gada decembri pārpalikums palielinājās par 185 milj. eiro. Preču eksportam palielinoties straujāk par preču importu, preču konta bilance uzlabojusies par 162 milj. eiro, deficītam samazinoties līdz 93 milj. eiro. Turpretī pakalpojumu eksports samazinājās straujāk par pakalpojumu importu, tādējādi konta pārpalikums sarucis par 54 milj. eiro. Tomēr pakalpojumu konta pārpalikums 148 milj. eiro apmērā joprojām bija lielāks par preču konta deficītu. Sākotnējo ienākumu konta pārpalikuma pieaugumu par 69 milj. eiro galvenokārt noteica zemāks izmaksāto dividendžu apjoms ārvalstu investoriem par iepriekš veiktajām investīcijām. Savukārt otrreizējo ienākumu konta pārpalikums pieauga par 7 milj. eiro. 2020.gadā kopumā tekošā konta pārpalikums veidoja 842 milj. eiro, ko lielā mērā ietekmēja preču ārējās tirdzniecības bilances uzlabojums un zemāks izmaksāto dividendžu apjoms ārvalstu investoriem.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

	III	IV	19'i	II	III	IV	20'i	II	III	VI
IKP, salīdzināmās cenās, %	4,4	4,9	3,4	1,7	2,6	0,7	-1,1	-8,9	-2,8	-1,5
IKP, faktiskās cenās, %	8,6	9,2	6,9	4,5	4,7	2,0	-0,1	-9,8	-3,0	-1,2
Inflācija, %	2,9	2,9	2,9	3,3	2,9	2,2	1,9	-0,4	0,0	-0,6
Vidējā bruto darba samaksa, %	8,1	8,3	7,4	7,0	7,6	6,9	6,8	4,3	7,0	6,7
Reālā alga, PCI deflators, %	5,2	5,4	4,5	3,7	4,7	4,7	4,9	4,7	7,0	7,3
Nodarbināto skaits, %	1,9	0,8	0,6	-0,4	-0,2	0,4	-0,2	-1,5	-2,7	-3,0
Bezdarbs, %	7,0	6,9	6,9	6,4	6,0	6,0	7,6	8,6	8,4	7,9
Produktivitāte, %	2,4	4,1	2,7	2,2	2,9	0,3	-0,9	-7,5	-0,1	1,6
Mazumtirdzniecība, %	3,0	2,7	3,6	3,2	1,0	1,5	2,2	-1,7	4,4	0,9
Rūpniecība, %	2,9	0,9	-0,8	1,4	2,5	0,0	-2,3	-5,1	-1,8	2,2
Preču eksports, %	7,9	7,3	5,2	-1,1	3,4	-1,0	3,7	-10,8	3,7	9,6
Preču imports, %	14,2	12,3	7,3	4,9	-5,2	-2,2	-1,0	-20,5	-1,1	1,8
Tirdzniecības bilance, milj. eiro	-1124,2	-723,7	-606,6	-886,6	-789,0	-665,8	-453,6	-399,4	-620,3	-414,0
Tekošais konts, % no IKP	-5,6	2,8	0,0	-1,9	-3,0	2,4	1,0	3,8	-0,7	n.d.a.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Atbilstoši FM novērtējumam vispārējās valdības budžeta deficīts pēc Eiropas kontu sistēmas metodoloģijas 2020. gadā bija 1,57 miljardi eiro jeb 5,4% no IKP, ņemot vērā šā gada 26. februārī CSP publicētos iekšzemes kopprodukta datus. Deficīta pieaugumu 2020. gadā ietekmēja valdības atbalsta pasākumi Covid-19 seku mazināšanai. Kopumā atbalsta apjoms tautsaimniecībai 2020. gadā pēc FM novērtējuma bija 1,3 miljardu eiro apmērā jeb 4,5% no IKP. Oficiālie dati par vispārējās valdības budžeta deficītu 2020. gadā būs pieejami šā gada aprīlī, kad tiks pabeigti aprēķini par visiem vispārējās valdības sektora darījumiem, tai skaitā par vispārējās valdības kapitālsabiedrību darbības rezultātiem, un CSP iesniegs Eurostat vispārējās valdības budžeta deficīta un parāda notifikāciju. Savukārt, pašreiz valdības apstiprinātie atbalsta pasākumi 2021. gadam paredz 2,6 miljardu eiro jeb 8,5% no IKP atbalstu tautsaimniecībai. Vispārējās valdības budžeta bilances prognozes tiks aktualizētas š.g. aprīlī, sagatavojot Latvijas Stabilitātes programmu 2021.- 2024. gadam, ņemot vērā atjaunotās makroekonomisko rādītāju prognozes un aktuālo atbalsta apjomu COVID-19 seku mazināšanai.

Pēc Eiropas kontu sistēmas (EKS) metodoloģijas

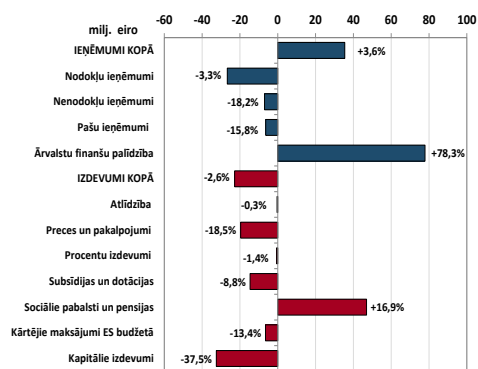
Konsolidētais kopbudžets

Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi	2020.gada janvāra	2021.gada janvāra
	izpilde, milj. eiro	izpilde, milj. eiro
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽETS		
Ieņēmumi	990,3	1025,7
Izdevumi	878,4	855,6
<i>Finansiālā bilance</i>	111,9	170,2
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS*		
Ieņēmumi	800,1	892,2
Izdevumi	797,0	773,9
<i>Finansiālā bilance</i>	3,1	118,3
Valsts pamatbudžets		
Ieņēmumi	537,7	713,0
Izdevumi	564,7	567,5
<i>Finansiālā bilance</i>	-27,0	145,5
Valsts speciālais budžets		
Ieņēmumi	258,3	182,2
Izdevumi	235,8	245,0
<i>Finansiālā bilance</i>	22,5	-62,8
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS**		
Ieņēmumi	290,1	204,5
Izdevumi	181,2	152,7
<i>Finansiālā bilance</i>	108,8	51,8

Pēc naudas plūsmas metodoloģijas

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas 2021.gada janvārī, salīdzinot ar 2020.gada janvārī, milj. eiro un %

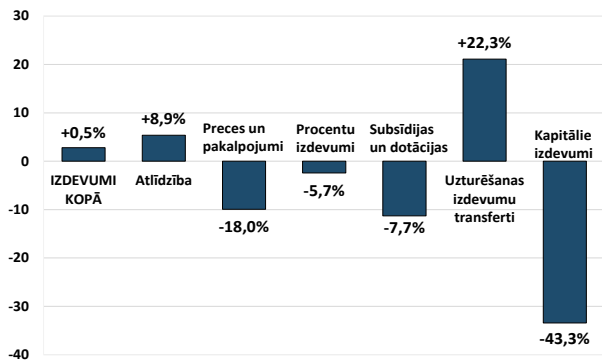
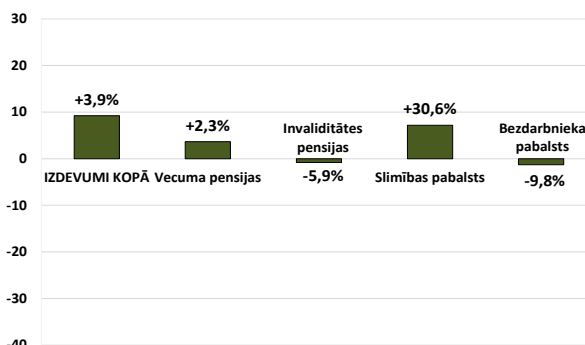
Atbilstoši Valsts kases publicētajai informācijai šā gada janvārī konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi bija 1025,7 milj. eiro, bet izdevumi veikti mazākā apmērā – 855,6 milj. eiro. Tādējādi, konsolidētajā kopbudžetā veidojās 170,2 milj. eiro pārpalikums.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi 2021. gada janvārī bija par 35,5 milj. eiro jeb 3,6% vairāk, salīdzinot ar 2020. gada janvārī. Kopbudžeta ieņēmumu pieaugumu nodrošināja augstāki ārvalstu finanšu palīdzības (ĀFP) ieņēmumi. ĀFP ieņēmumi konsolidētajā kopbudžetā janvārī saņemti 177,3 milj. eiro apmērā, kas bija par 77,9 milj. eiro jeb 78,3% vairāk kā 2020. gada sākumā. Šogad janvārī saņemtas atmaksas no Eiropas Komisijas par ES struktūrfondu projektu īstenošanu, kamēr pērn janvārī šādu maksājumu nebija.

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi janvārī saņemti 783 milj. eiro apmērā, kas Covid-19 krīzes ietekmē bija par 26,7 milj. eiro jeb 3,3% zemāki kā 2020. gada janvārī, kad infekcijas izplatība situāciju Latvijā vēl nebija ietekmējusi. Kopumā nenodokļu ieņēmumi kopbudžetā saņemti par 7,0 milj. eiro jeb 18,2% mazākā apmērā kā pērn, veidojot 31,4 milj. eiro, bet ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem samazinājušies par 6,4 milj. eiro jeb 15,8%, veidojot 33,9 milj. eiro. Konsolidētā kopbudžeta izdevumi šā gada janvārī bija 855,6 milj. eiro, kas ir par 22,8 milj. eiro jeb 2,6% mazāk kā pērn janvārī. Konsolidētā kopbudžeta lielākais izdevums, kas šā gada janvārī sarukuši par 32,5 milj. eiro jeb 37,5%, veidojot 54,1 milj. eiro. Kapitālo izdevumu samazināšanās vērojama kā valsts, tā arī pašvaldību budžetā. 2021. gada janvārī preču un pakalpojumu izdevumi veidoja 86,6 milj. eiro, kas bija par 19,6 milj. eiro jeb 18,5% mazāk kā 2020. gada janvārī. Lidzīgi kā kapitālie izdevumi, arī izdevumi precēm un pakalpojumiem samazinājušies gan valsts, gan pašvaldību budžetā, kas daļēji saistīts ar attālināto darbu un mācībām, kā arī zemākiem izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām. Pārskata periodā subsīdijas un dotācijas veiktas 151 milj. eiro apmērā un, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, tās samazinājušās par 14,6 milj. eiro jeb 8,8%. To noteica zemāki izdevumi ES fondu projektu īstenošanai lauksaimniecībā. Tāpat jāatzīmē, ka izdevumi atlīdzībai kopbudžetā veikti mazliet zem 2020. gada janvāra izdevumu līmeņa (-0,3%), veidojot 140,4 milj. eiro.

Savukārt, izdevumu pieaugums konsolidētajā kopbudžetā 2021. gada janvārī vērojams sociāla rakstura maksājumos, kas pieauga par 47 milj. eiro jeb 16,9%, sasniedzot 325,8 milj. eiro. Izdevumu pieaugumu lielā mērā sekmēja valdības apstiprinātie pasākumi iedzīvotāju un uzņēmumu atbalstam Covid-19 krīzē. Sociāla rakstura maksājumi ietver janvārī veiktos izdevumus algu subsīdijām, dīkstāves pabalstiem un grantiem uzņēmumiem apgrozāmajiem līdzekļiem, attiecīgi 3,7 milj. eiro, 14,7 milj. eiro un 16,1 milj. eiro apmērā.

Dati: Valsts kase, Eurostat, Finanšu ministrija, Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna projekts 2021.gadam

Pamatbudžeta izdevumu izmaiņas 2021. gada janvārī, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, milj. eiro un %

Speciālā budžeta izdevumu izmaiņas 2021. gada janvārī, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, milj. eiro un %

Atbilstoši Valsts kases publicētajiem datiem šā gada janvārī pamatbudžeta izdevumi bija 567,5 milj. eiro, kas ir par 2,8 milj. eiro jeb 0,5% vairāk salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo periodu. Uzturēšanas izdevumu transferti janvārī bija 115,8 milj. eiro, pieaugot par 21,1 milj. eiro jeb 22,3%, salīdzinot ar 2020. gada attiecīgo periodu. Vairāk nekā puse no transfertiem veikti uz pašvaldībām.

Ievērojams samazinājums pret 2020. gada janvārī bijis pamatbudžeta izdevumos kapitāliem izdevumiem, precēm un pakalpojumiem, subsīdijām un dotācijām. Kapitālie izdevumi valsts pamatbudžetā šā gada janvārī, salīdzinot ar 2020. gada attiecīgo periodu, samazinājušies par 33,4 milj. eiro jeb 43,3%, veidojot 43,7 milj. eiro. Kapitālo izdevumu samazināšanos ietekmēja zemāki kapitālie izdevumi Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Preču un pakalpojumu izdevumi veidoja 45,5 milj. eiro, kas bija par 9,9 milj. eiro jeb 18,0% mazāk kā 2020. gada janvārī, kas daļēji saistīts ar attālināto darbu un mācībām.

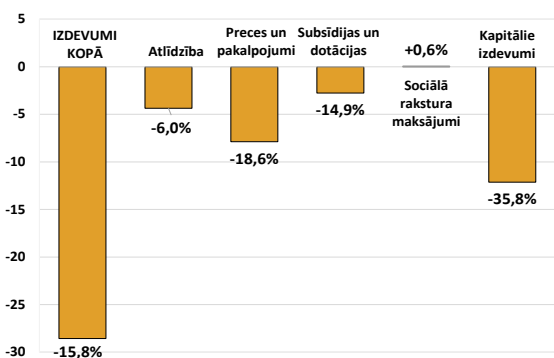
Subsīdijas un dotācijas pamatbudžetā 2021. gada janvārī veiktas 134,8 milj. eiro apmērā un, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, tās samazinājušās par 11,3 milj. eiro jeb 7,7%, ko noteica zemāki izdevumi ES fondu projektu īstenošana lauksaimniecībā un sabiedriskajam transportam.

Šā gada janvārī valsts speciālā budžeta izdevumi bija 245,0 milj. eiro, kas bija par 9,2 milj. eiro jeb 3,9% vairāk kā pērn attiecīgajā periodā.

Izdevumi vecuma pensijām speciālajā budžetā šā gada janvārī veidoja 160,7 milj. eiro, un salīdzinot ar 2020. gada janvārī pieaugums bija mērens, tikai par 3,7 milj. eiro jeb 2,3%, kas saistīts ar nobīdēm izmaksu datumos saistībā ar brīvdienām un svētku dienām.

Izdevumi pārējiem pabalstiem šā gada janvārī bija par 6,7 milj. eiro jeb par 11,3% augstāki kā pērn janvārī, ko galvenokārt noteica izdevumu pieaugums slimības pabalstiem. Izdevumi slimības pabalstiem valsts speciālajā budžetā šā gada janvārī veidoja 30,6 milj. eiro, kas ir par 7,2 milj. eiro jeb 30,6% vairāk kā pērn janvārī. Pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) datiem šā gada janvārī pabalstu saņēmēju skaits palielinājās par 22%, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Savukārt, izdevumi bezdarbnieku pabalstiem šā gada janvārī bija par 1,3 milj. eiro jeb 9,8% zemāki kā pērn janvārī. Pēc VSAA datiem bezdarbnieka pabalstu šā gada janvārī saņēma 37 261 cilvēki, kas ir par 3,8% vairāk, salīdzinot ar 2020. gada janvārī.

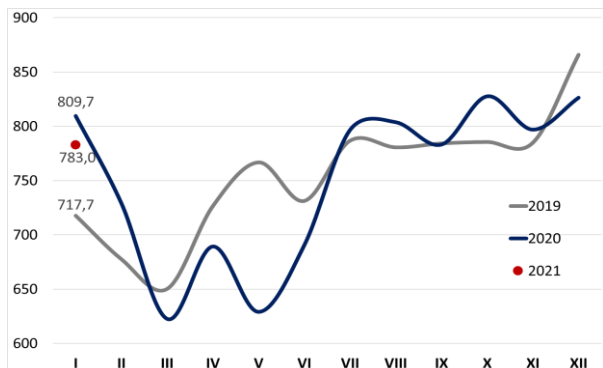
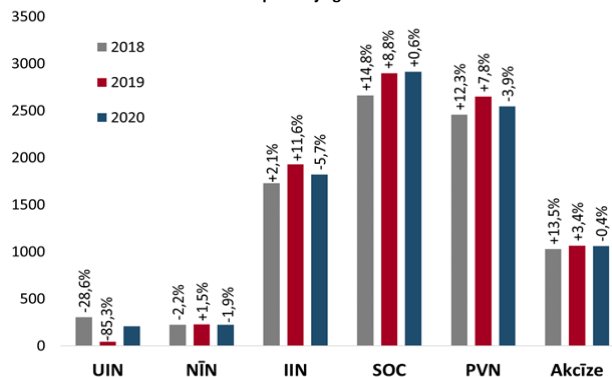
Pašvaldību budžeta izdevumu izmaiņas 2021. gada janvārī, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, milj. eiro un %

Pašvaldību budžeta izdevumu līmenis šā gada janvārī samazinājies par 28,6 milj. eiro jeb 15,8% pret 2020. gada janvārī, veidojot 152,7 milj. eiro. Kapitālie izdevumi pašvaldību budžetā samazinājušies par 12,1 milj. eiro jeb 35,8% pret 2020. gada janvārī, veidojot 21,8 milj. eiro. Kapitālo izdevumu samazināšanos saistīta ar ES fondu īstenošanu, jo 2014.-2020. gada plānošanas perioda cikls tieši pašvaldību īstenoto pasākumos pamazām tuvojas nobeiguma fāzei, bet jaunā plānošanas perioda 2021.-2027. gadam finanšu līdzekļi vēl nav pieejami.

Izdevumi precēm un pakalpojumiem pašvaldību budžetā veikti 34,5 milj. eiro apmērā un, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, tie samazinājušies par 7,9 milj. eiro jeb 18,6%. Kritums skaidrojams ar ēdināšanas izdevumu samazinājumu valsts pašvaldību aprūpē esošo personu uzturēšanai, kā arī komandējumu un darba braucieniem, transporta pakalpojumiem iestāžu vajadzībām, degvielai, izdevumiem par siltumenerģiju, tai skaitā apkuri, kurināmā krājumiem, materiāliem un energoresursiem.

Samazinājies arī izdevumu apjoms subsīdijām un dotācijām par 2,8 milj. eiro jeb 14,9% pamatā privātajiem komersantiem un sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem.

Izdevumi atlīdzībai pašvaldību budžetā 2021. gada janvārī veikti 67,7 milj. eiro apmērā un, salīdzinot ar 2020. gada janvārī, tie samazinājušies par 4,4 milj. eiro jeb 6,0%.

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi, milj. eiro

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi pa veidiem milj. eiro un izmaiņas % pret iepriekšējo gadu

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi janvārī saņēmi 783 miljonu eiro apmērā, kas Covid-19 krīzes ietekmē bija par 26,7 miljoni eiro jeb 3,3% zemāki kā 2020. gada janvārī, kad infekcijas izplatība situāciju Latvijā vēl nebija ietekmējusi. Jāatzīmē, ka pērn janvārī nodokļu ieņēmumu līmenis kopumā bija ļoti augsts (kopbudžeta plāna pārpilde par 59,3 miljoniem eiro jeb 7,9%), kas bija saistīts ar norēķiniem par dividendu izmaksu 2019. gada nogalē noslēdzoties uzņēmumu ienākuma nodokļa reformas pārejas periodam. Nodokļu ieņēmumu samazinājumu ietekmēja arī janvārī piešķirtie termiņa pagarinājumi līdz 3 gadiem nepilnu 20 miljonu eiro apmērā. Jāatzīmē, ka nodokļu ieņēmumi šā gada janvārī tika iepriekš prognozēti zemāki kā pērn, taču, neskatoties uz ierobežojumiem tirdzniecībai un citiem pakalpojumiem, kopbudžeta nodokļu ieņēmumi šā gada janvārī pārsniedza periodā plānoto par 31,7 miljoniem eiro jeb 4,2%.

Lai mazinātu administratīvo slogu nodokļu maksātājiem, ar 2021. gada 1.janvārī stājās spēkā vienotais nodokļu konts, kas paredz, ka nodokļu maksātājam vienā kontā, sagatavojot vienu maksājumu uzdevumu, ir iespējams apvienot un samaksāt vairākus nodokļus.

Janvārī ir radusies situācija, ka mēneša beigās valsts pamatbudžeta ieņēmumos palika nesadalītie nodokļu ieņēmumi 108,4 miljonu eiro apmērā, kas tiks attiecināti uz konkrētajiem nodokļu veidiem un attiecīgajiem budžeta līmeņiem tikai turpmākajos mēnešos, rodoties atbilstošām nodokļu saistībām. Tādējādi janvārī nevar veikt pilnvērtīgu analīzi pa nodokļu veidiem un kopbudžeta līmeņiem.

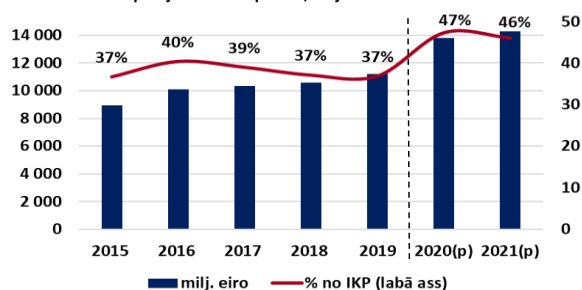
Vispārējās valdības parāds

Saskaņā ar Valsts kases datiem vispārējās valdības parāda īpatsvars iekšzemes kopproduktā 2019.gada beigās sasniedza 11,2 mljrd. eiro jeb 37% no IKP. Ņemot vērā ievērojamu aizņemšanās apjomu pieaugumu, ko izraisīja Covid-19 uzliesmojuma seku mazināšanai nepieciešamais finansējums vispārējās valdības parāds 2020.gadā pieauga līdz 47% no IKP.

2021. gada 12. februārī, starptautiskā kredītreitingu aģentūra "S&P Global Rating" apstiprināja Latvijas kredītreitingu augstajā "A+" līmenī, saglabājot stabili nākotnes novērtējumu.

Aģentūra norāda, ka spēcīgi ekonomikas izaugsmes pamati un atgriešanās pie stingras fiskālās politikas mērķiem pēc Covid-19 uzliesmojuma pārvarēšanas, kā arī ES monetārās politikas atbalsts, ļaus Latvijai izturēt šī brīža Covid-19 ietekmi un, sākot ar 2022. gadu, vispārējās valdības parāds samazināsies. Aģentūra uzskata, ka Latvijai pieejamais finansējums jaunā ES budžeta ietvaros būs spēcīgs atbalsts ekonomikas attīstībai.

Faktiskos datus par vispārējās valdības parādu 2020.gadā Eurostat publicēs šā gada aprīlī. Prognozes par vispārējās valdības parādu tiks aktualizētas Latvijas Stabilitātes programmas 2021.-2024.gadam gatavošanas ietvaros, ņemot vērā atjaunotās makroekonomisko rādītāju prognozes un aktuālo atbalsta apjomu COVID-19 seku mazināšanai.

Vispārējās valdības parāds, milj. eiro un % no IKP

Pēc Eiropas kontu sistēmas (EKS) metodoloģijas

Dati: Valsts kase, Eurostat, Finanšu ministrija, Latvijas Vispārējās valdības budžeta plāna projekts 2021.gadam